

FINANSINSPEKTIONEN

Kreditmarknadsbarometern

KVARTAL 3 - 2013

2 DECEMBER 2013

Högre vinst i alla bolagsgrupper

Samtliga bolagsgrupper redovisade ett högre rörelseresultat under det tredje kvartalet 2013 jämfört med samma kvartal föregående år. Resultatet i storbankerna steg till drygt 23 miljarder kronor under det tredje kvartalet.

Tillväxttakten i storbankernas utlåning ökade och uppgick vid utgången av det tredje kvartalet till 2,2 procent. Storbankernas utlåningstillväxt till svenska hushåll var oförändrad under perioden och uppgick till 5,2 procent. Tillväxttakten i företagsutlåningen ökade något under perioden och uppgick till 0,5 procent.

Den totala inlåningstillväxten från svenska hushåll var något lägre under den senaste perioden. Tillväxttakten uppgick till 8,9 procent. Inlåningstillväxten från svenska hushåll är högst i de mindre kreditmarknadsbolagen.

Enheten Rapportering
08-787 80 00
rapportering@fi.se

www.fi.se

Kreditmarknadsbarometern beskriver den övergripande utvecklingen på kreditmarknaden. Utvalda diagram visas efter textavsnittet. Dessutom finns en statistikbilaga till Kreditmarknadsbarometern att ladda ned från www.fi.se/kmb2013_3.

INNEHÅLL

OM KREDITMARKNADSBAROMETERN

Intjäning	4
Utlåning	4
Inlåning och kapital	4

DIAGRAM

INTJÄNING

1. Rörelseresultat (storbanker)	5
2. Rörelseresultat (bankaktiebolag och sparbanker)	5
3. Rörelseresultat (övriga)	6

UTLÅNING

4. Förändring i utlåning till allmänheten (banker)	6
5. Förändring i utlåning till allmänheten (övriga)	7
6. Sektorfördelad utlåning (storbanker)	7
7. Utlåning till icke-finansiella företag	8
8. Kreditförluster netto/lån till allmänheten (banker)	8

INLÅNING OCH KAPITAL

9. Förändring i inlåning från allmänheten (banker)	9
10. Inlåning från svenska hushåll	9
11. Kapitältäckningsgrad	10

DEFINITIONER

FÖRETAGEN

Om Kreditmarknadsbarometern

Kreditmarknadsbarometern publiceras kvartalsvis och sammanfattar utvecklingen av den finansiella ställningen, utlåningen och kapital-situationen i banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Kreditmarknadsbarometern omfattar cirka 280 företag med finansiell verksamhet, uppdelade i ett antal kategorier.

Kreditmarknadsbarometern baseras på den rapportering som finansiella företag under tillsyn är skyldiga att lämna till Finansinspektionen.

Kreditmarknadsbarometern är uppdelad i:

1. Intjäning
2. Utlåning
3. Inlåning och kapital

Definitioner finns sist i barometern. En sammanställning av populationen per rapportdagen återfinns i statistikbilagan. Alla nyckeltal är storleksviktade (dvs. kvoter är mätta som företagens sammanlagda värde i täljare och nämnare). När diagramutvecklingen är i årstakt innebär det summan av de fyra senaste kvartalen för uppgifter från resultaträkningen eller det senaste årets förändring för uppgifter från balansräkningen.

Barometern beskriver utvecklingen både för de fyra stora bankkoncernerna (som benämns storbanker i rapporten) och för övriga finansiella företag.

Valet mellan att visa information för koncerner respektive för enskilda juridiska personer medför ofta en komplikation när den svenska finansiella sektorn ska beskrivas. De stora bankkoncernerna består vanligen av en moderbank, som är ett svenskt bankaktiebolag, samt av dotterbolag i form av ett bostadsinstitut, samt i varierande grad svenska kreditmarknadsbolag, svenska värdepappersbolag, utländska dotterbanker eller filialer i utlandet. Även andra mindre koncerner finns på den svenska marknaden men dessa ingår inte i Kreditmarknadsbarometern.

I Kreditmarknadsbarometern har valet mellan att redovisa uppgifter för en koncern och ett enskilt bolag hanterats på följande sätt. När storbanker redovisas, visas hela koncernen, inklusive såväl svenska som utländska dotterföretag och filialer. Det betyder att såväl bankens svenska som utländska verksamhet inkluderas i siffrorna om inte annat anges. Således består

storbankernas utlåning av utlåning både till svensk och till utländsk allmänhet. I rapporteringen till Finansinspektionen finns sedan den svenska utlåningen ytterligare nedbruten.

När banker redovisas avses alla bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och utländska filialer, dock utan de fyra storbankernas bankaktiebolag. Anledningen är att storbankerna annars skulle dominera gruppen. När bostadsinstitut redovisas ingår dock storbankernas bostadsinstitut. Det beror dels på att det är intressant att följa denna sektor som helhet, dels på att det finns så få bostadsinstitut utanför de fyra storbankerna.

Gruppen kreditmarknadsbolag redovisas från och med andra kvartalet 2009 exklusive bolag som ingår i någon av storbankskoncernerna. Kreditmarknadsbolag som finansierar särskilda sektorer ingår inte heller i gruppen kreditmarknadsbolag. Bostadsinstituten, som formellt är kreditmarknadsbolag, har också exkluderats från denna grupp i framställningen.

Ett ytterligare problem med denna typ av framställning är att de grupper som redovisas förändras över tiden, exempelvis genom att nya företag tillkommer eller försvinner, eller genom att företag ombildas från en företagskategori till en annan. Under senare år har exempelvis flera värdepappersbolag och kreditmarknadsbolag ombildats till banker och flera sparbanker ombildats till bankaktiebolag. En viktig förändring under inledningen av 2000-talet var den nya lagstiftningen för banker och kreditmarknadsbolag som började gälla vid halvårsskiftet 2004. Genom denna slapp ett antal kreditmarknadsbolag tillståndsplikt.

Rapportering av balans- och resultaträkning lämnas enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:14 och uppgifter om Kapitaltäckning och stora exponeringar sker enligt FFFS 2011:45. All inrapporterad information om enskilda företag omfattas av sekretess.

Kontaktperson:

Staffan Boström
Senior analytiker
08-787 82 08
staffan.bostrom@fi.se

Intjäning (Diagram 1–3)

Rörelseresultatet ökade i samtliga bolagsgrupper under tredje kvartalet 2013 jämfört med samma kvartal föregående år.

Storbankernas rörelseresultat steg ytterligare och uppgick under årets tredje kvartal till 23,2 miljarder kronor. Samma kvartal föregående år uppgick rörelseresultatet till 20,8 miljarder kronor. Lägre kreditförluster och ett högre räntenetto var det som huvudsakligen bidrog till det högre resultatet. Avkastningen på eget kapital uppgick till 12,9 procent.

Utlåning (Diagram 4–8)

Utlåningstillväxten ökade i samtliga bolagsgrupper under det tredje kvartalet, förutom i de utländska bankfilialerna.

Den årliga tillväxttakten i storbankernas utlåning ökade och uppgick vid utgången av det tredje kvartalet till 2,2 procent. För de utländska bankfilialerna uppgick den årliga tillväxttakten till -0,8 procent vilket innebär att utlåningen i kronor har minskat jämfört med utgången av det tredje kvartalet föregående år. Förändringarna i utlåningstillväxt för bankaktiebolagen och sparbankerna var små.

Storbankernas utlåning till svenska hushåll uppgår till 1 649 miljarder kronor. Utlåningstillväxten till svenska hushåll var oförändrad under perioden och uppgick, precis som förra perioden, till 5,2 procent. Tillväxttakten i företagsutlåningen ökade något under perioden och uppgick till 0,5 procent.

Kreditförlustnivån under de senaste fyra kvartalen fortsatte att sjunka i alla bankgrupper, förutom i bankaktiebolagen. Kreditförlusterna i storbankerna uppgick under de fyra senaste kvartalen till 9,3 miljarder kronor vilket motsvarar en nivå på 0,13 procent av den totala utlåningen. Motsvarande siffror i gruppen sparbanker visar att kreditförlustnivån fortsatte att sjunka och uppgick till 0,30 procent.

Inlåning och kapital (Diagram 9–11)

Tillväxten i inlåningen från allmänheten ökade något i storbankerna under den senaste perioden och uppgick till närmare 5 procent. I samtliga övriga bolagsgrupper minskade tillväxttakten.

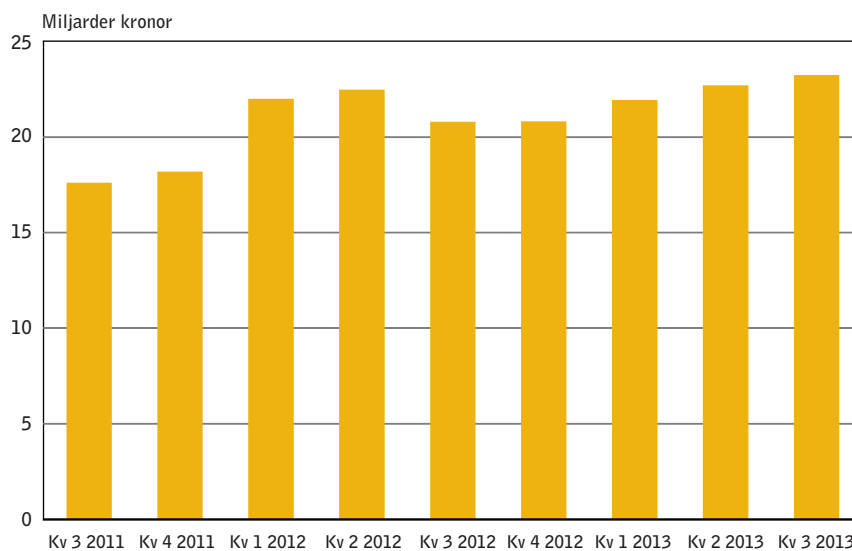
Tillväxttakten i inlåningen från svenska hushåll uppgick till 8,9 procent under det tredje kvartalet, vilket var något lägre jämfört med kvartalet innan. Inlåningstillväxten från svenska hushåll är högst i de mindre kreditmarknadsbolagen där inlåningen uppgick till 35 miljarder kronor.

Diagram

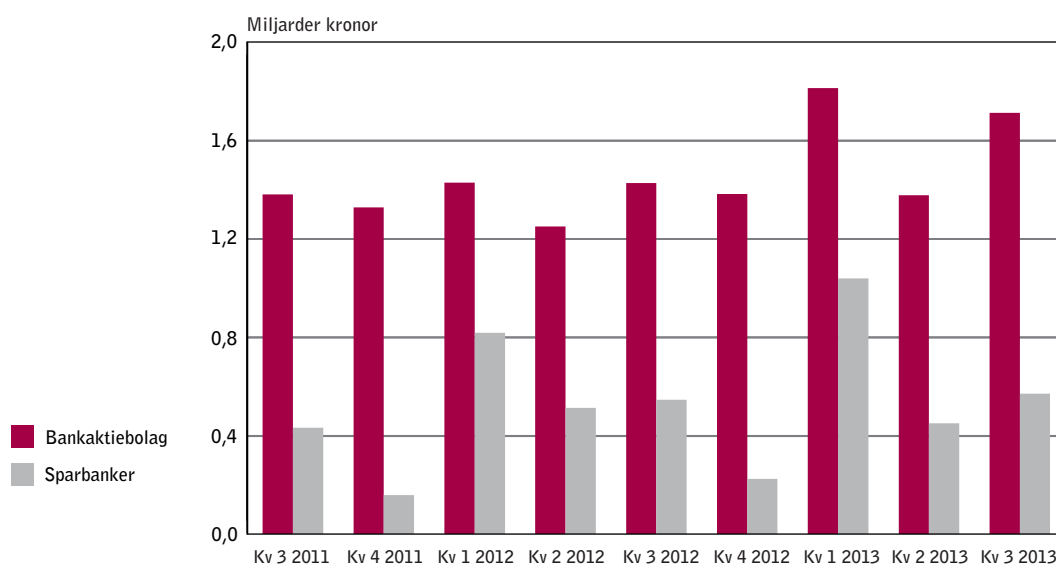
Sedan tredje kvartalet 2010 har SBAB blivit bank och ingår därför nu i gruppen bankaktiebolag i stället för bostadsinstitut. Det påverkar den samlade resultat- och balansräkningen för grupperna bankaktiebolag och bostadsinstitut. Sedan tredje kvartalet 2010 har dessutom Sparbanken Alingsås blivit bankaktiebolag och Sparbanken Finn gått ihop med Sparbanken Gripen AB och bildat Sparbanken Öresund som är ett bankaktiebolag. Det påverkar bland annat samlade resultat- och balansräkningen, in- och utlåningen samt kapitaltäckningsgraden för grupperna bankaktiebolag och sparbanker.

Under det fjärde kvartalet 2012 ombildades Landshypotek AB till bankaktiebolag. Framst påverkar det nya bankaktiebolaget uppgifter avseende utlåning och inlåning från allmänheten. Det har även en viss påverkan på kapitalsituationen för bankaktiebolagen.

1. RÖRELSERESULTAT (storbanker)

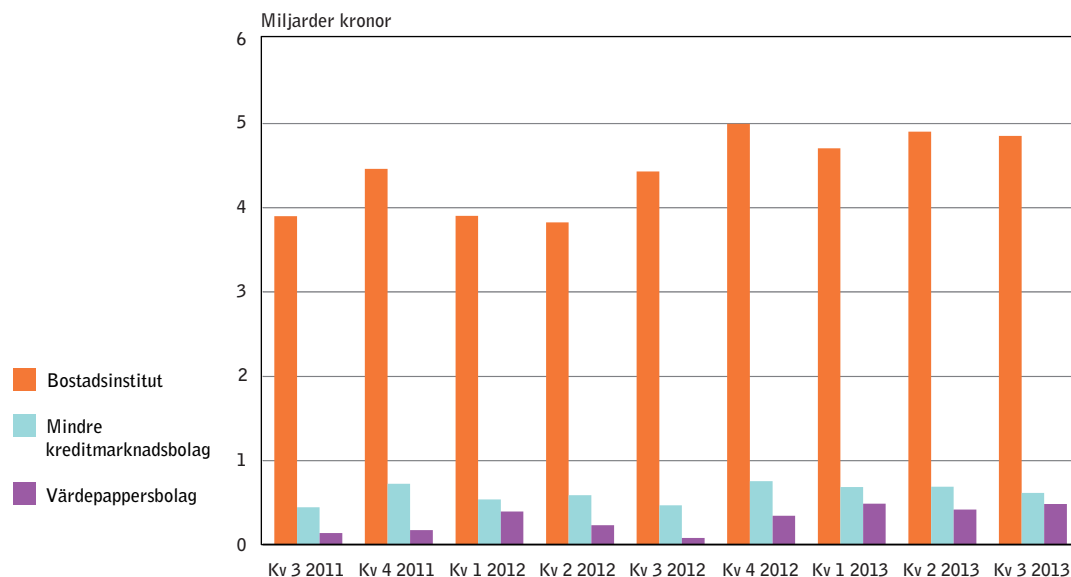

2. RÖRELSERESULTAT (bankaktiebolag och sparbanker)

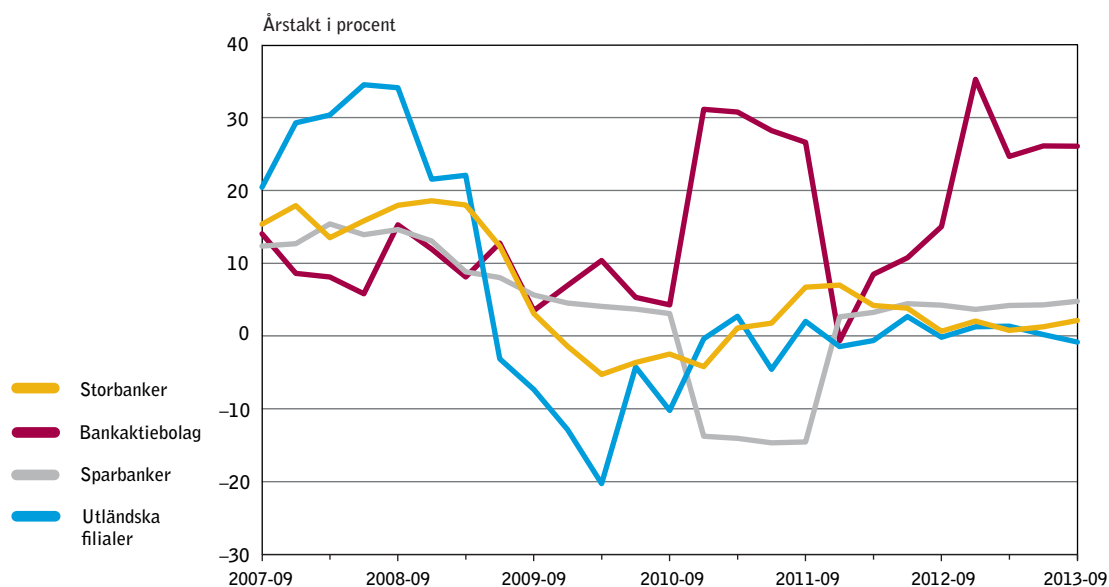
Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning.

3. RÖRELSERESULTAT (övriga)

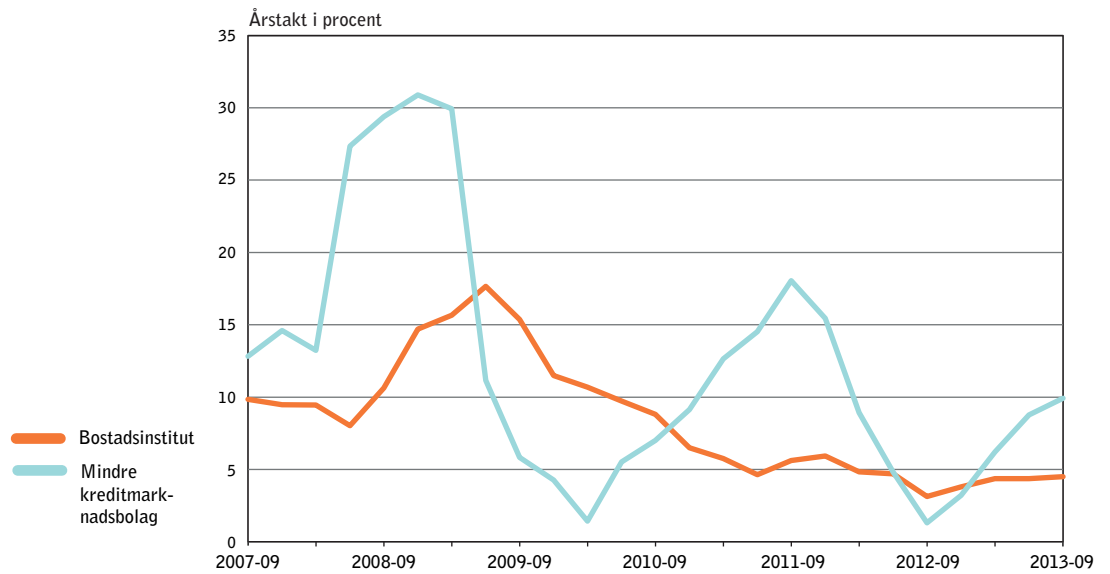
Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning.

4. FÖRÄNDRING I UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

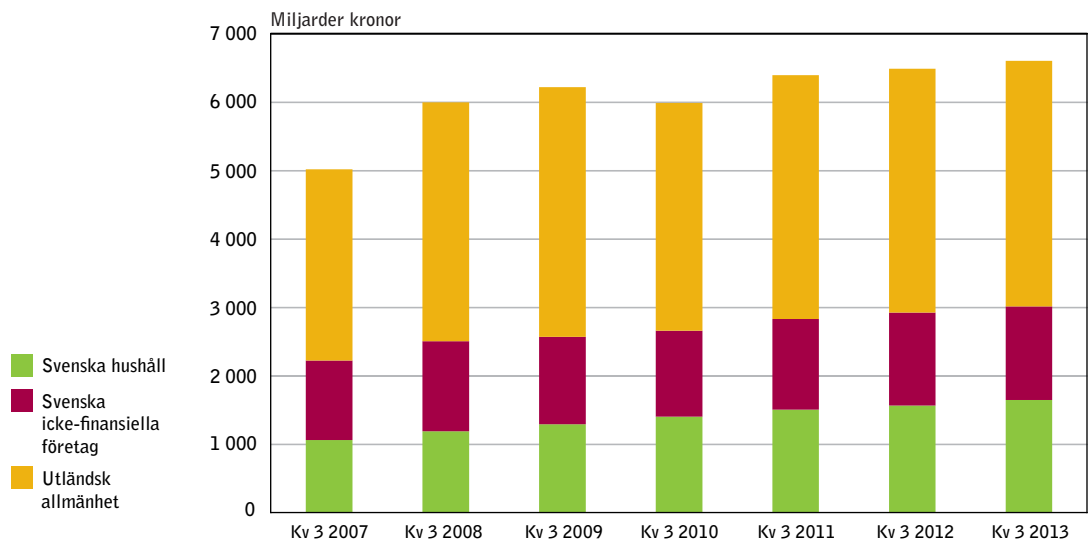
Anmärkning: Förändringen för sparbanker och bankaktiebolag mellan kvartal 4 2010 och kvartal 4 2011 förklaras i ingress vid diagramavsnittets inledning. Utlåning i utländska filialer rensad för återköpsavtal (repor). Se även ingress vid diagramavsnittets inledning avseende förändring under den senaste perioden för bankaktiebolag.

5. FÖRÄNDRING I UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

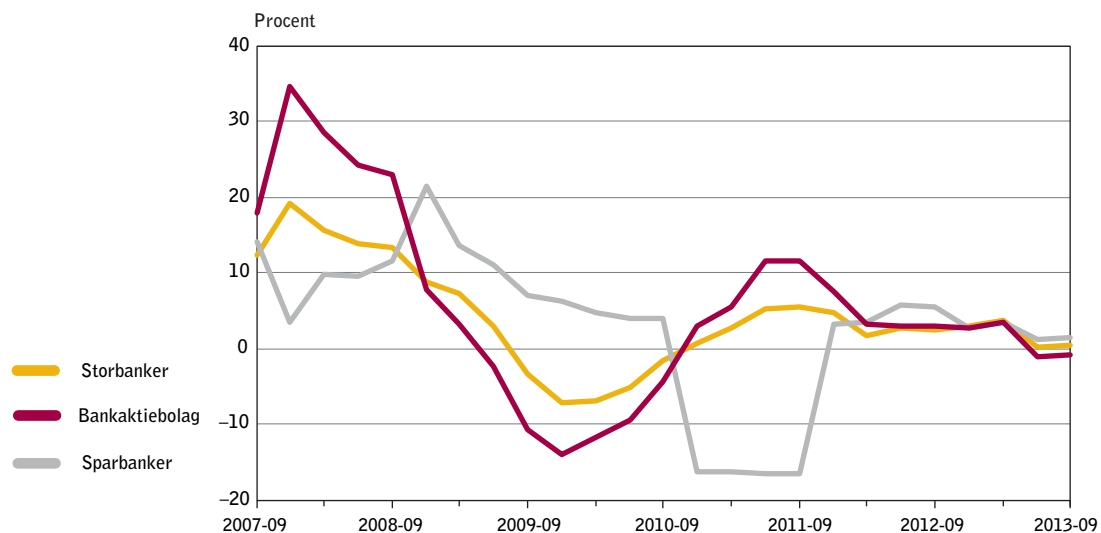

Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning. För kreditmarknadsbolagen inkluderas leasingobjekt i utlåningen.

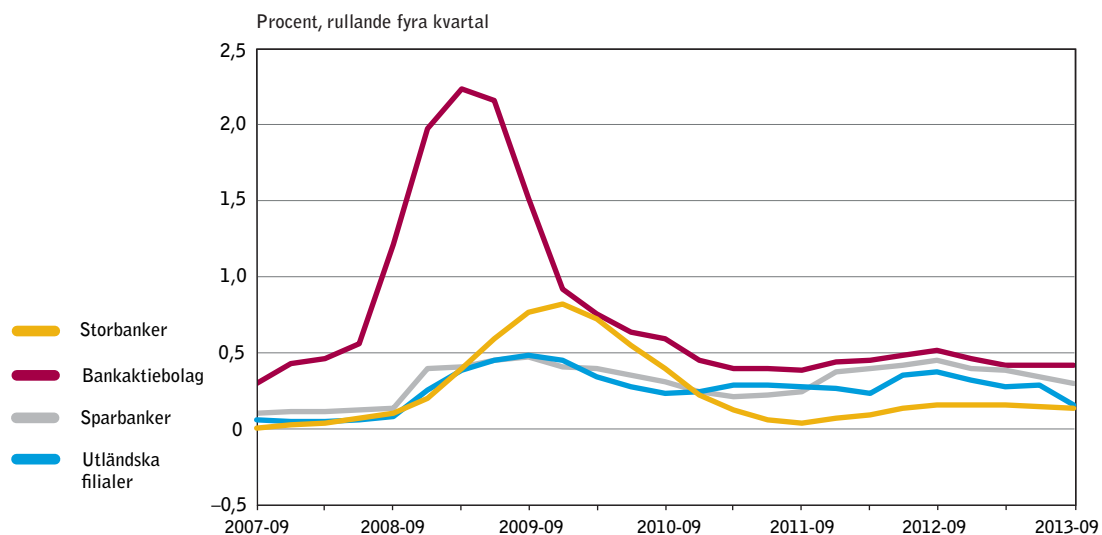
6. SEKTÖRFÖRDELAD UTLÅNING (storbanker)

7. UTLÅNING TILL ICKE-FINANSIELLA FÖRETAG

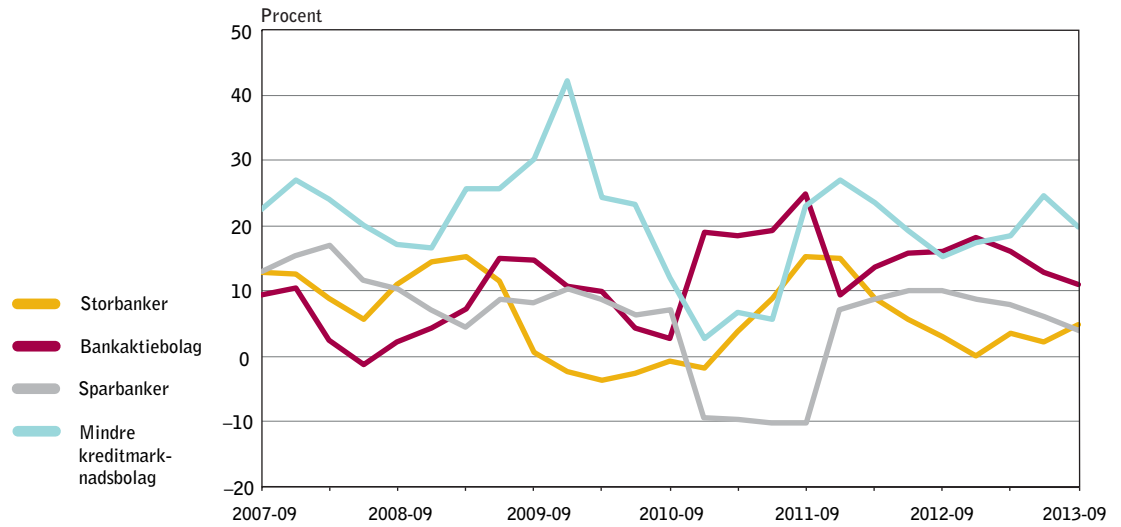

8. KREDITFÖRLUSTER NETTO/LÅN TILL ALLMÄNHETEN

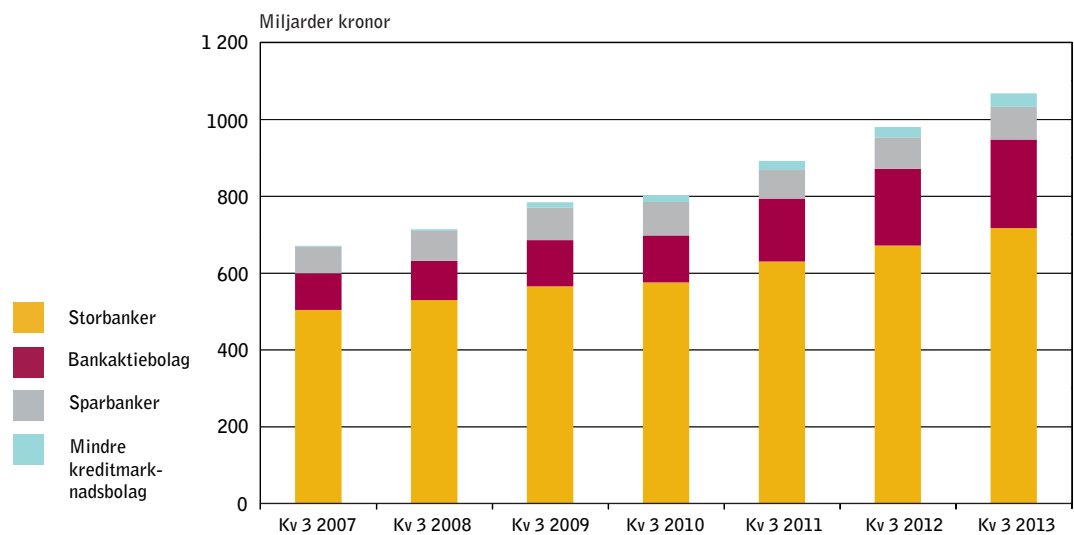
Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning.

9. FÖRÄNDRING I INLÅNING FRÅN ALLMÄNHETEN

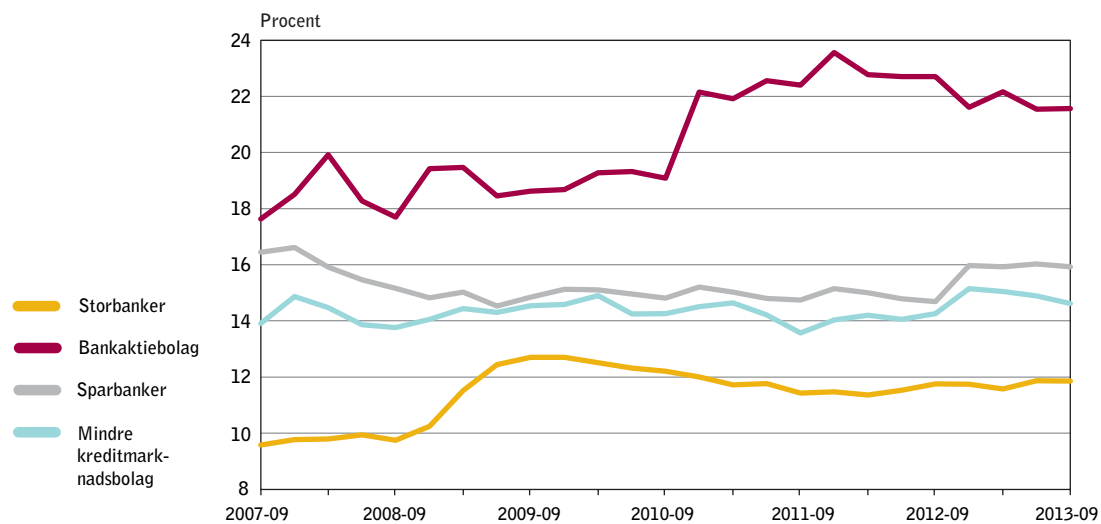

Anmärkning: Förändringen för sparbanker och bankaktieföretag mellan kvartal 4 2010 och kvartal 4 2011 förklaras i ingress vid diagramavsnittets inledning. Se även ingress vid diagramavsnittets inledning avseende förändring under den senaste perioden.

10. INLÅNING FRÅN SVENSKA HUSHÅLL

11. KAPITALTÄCKNINGSGRAD

Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning.

Definitioner

I rapporten gäller följande definitioner för de nyckeltal, värden och vissa begrepp som presenteras i olika diagram och tabeller.

Inlåning från allmänheten All in- och upplåning från allmänheten, bland andra kommuner och landsting, hushåll och företag (exklusive kreditinstitut och centralbanker).

K/I-tal före kreditförluster: Summa kostnader före kreditförluster dividerat med summa intäkter.

Kapitalbas: Summa primärt och supplementärt kapital efter vissa avräkningar samt totalt utvidgad kapitalbas. I primärt kapital ingår främst eget kapital men också till exempel periodens resultat och kapitaltillskott under vissa förutsättningar. Supplementärt kapital består huvudsakligen av förlagslån. Det primära kapitalet ska utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Kapitalbehov övriga risker: För andra risker än de som finns med under kapitalkravet och som bolagen har identifierat i sin egen verksamhet ska bolagen beräkna ett kapitalbehov. Storbankerna rapporterar inte detta kapitalbehov till Finansinspektionen. Företagets kapitalbas ska minst motsvara summan av det totala kapitalkravet och kapitalbehov för övriga risker (det samlade kapitalbehovet).

Kapitaltäckningskvot: Kapitalbasen dividerat med totalt kapitalkrav. Till och med 2006 rapporterades kapitaltäckningsgrad. En kapitaltäckningskvot på 1 motsvarar en kapitaltäckningsgrad på 8 procent.

Kreditförluster, netto: Periodens totala kostnader för kreditförluster. Hela eller den del av lånefordran som företaget bedömer att det inte kan driva in från låntagaren eller få in genom att realisera säkerheten.

Kreditinstitut: Samlingsbeteckning för banker och kreditmarknadsföretag.

Nettoresultat: Verksamhetens resultat efter skatt.

Nettoresultat av finansiella transaktioner: Här redovisas;

1. nettovinster eller nettoförluster av handel med dels finansiella instrument som innehas för handel (inklusive derivat) eller som utgör finansiella tillgångar som kan säljas, dels ädla metaller,
2. andra redovisade värdeförändringar på sådana finansiella instrument som avses i 1 och ädla metaller, och
3. nettovinster eller nettoförluster av valutatransaktioner samt andra redovisade värdeförändringar av tillgångar och skulder i utländsk valuta i den mån de kan hänföras till valutakursförändringar.

Osäkra lånefordringar: En lånefordring där det skett en individuell nedskrivningsprövning och där det finns objektiva omständigheter som lett till att tillgången har skrivits ned. Beloppet för denna fordran redovisas exklusive den specifika reservering som bedömts vara nödvändig.

Primärkapital: Se Kapitalbas.

Provisionsnetto: Intäkter för lämnade tjänster minus kostnader för mottagna tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta.

Räntabilitet eller avkastning på eget kapital: Rörelseresultatet i förhållande till periodens genomsnittliga beskattade egna kapital.

Räntenetto: Ränteintäkter minus räntekostnader, för vissa grupper inkluderar också leasingintäkter minus avskrivningar på leasingobjekt.

Räntenettomarginal: Räntenetto dividerat med räntebärande tillgångar. I

räntebärande tillgångar ingår: utlåning kreditinstitut, utlåning allmänheten, kassa, belåningsbara statsskuldförbindelser och obligationer och andra räntebärande värdepapper. Dessa tillgångar beräknas som genomsnitt per rullande tolv månadersperiod. Räntenettet beräknas också per rullande fyra kvartalsperiod.

Räntepunkter: Eller baspunkter. En räntepunkt motsvarar en hundra del procentenhet. Till exempel, en sänkning av reporäntan med 0,25 procentenheter är en sänkning med 25 räntepunkter.

Rörelseresultat: Verksamhetens resultat före extraordinära intäkter, kostnader, bokslutsdispositioner, skatt och efter kreditförluster.

Totalt kapitalkrav: Det minimikrav på kapital som företagen ska hålla för kredit-, marknads- och operativa risker beräknat enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt Finansinspektionen föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:38) om kapitaltäckning och stora exponeringar. För storbankerna ingår kapitaltillägg enligt övergångsreglerna som innebär en gradvis anpassning av kapitalkravet mellan Basel 1 och Basel 2-reglerna.

Utlåning till allmänheten: Allt som inte definieras som utlåning till kreditinstitut är mot allmänheten. Med kreditinstitut avses följande av SCB:s sektorkoder: 211, 212, 213, 214, 215, 217, 221 och 223. För vissa grupper inkluderas leasingobjekt i utlåningen.

Företagen

Definitioner av i rapporten förekommande grupper och företagskategorier.

Företagen i respektive bolagsgrupp finns i statistikbilagan som publiceras tillsammans med denna kreditmarknadsbarometer.

Banker: Bankaktiebolag, medlemsbanker, sparbanker och utländska bankers filialer

Bankaktiebolag: Bankaktiebolag exkl. Swedbank AB, Nordea Bank AB (publ), Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) och Svenska Handelsbanken AB (publ)

Bostadsinstitut: Bostadsfinansierande företag

Kreditinstitut: Samlingsbeteckning för banker och kreditmarknadsföretag.

Mindre kreditmarknadsbolag: Kreditmarknadsföretag exkl. företag som ingår i någon av storbankskoncernerna samt företag som finansierar särskilda sektorer.

Sparbanker: Sparbanker

Storbanker: Större bankkoncerner

Utländska filialer: Utländska bankers filialer

VP-(värdepappers) bolag: Värdepappersbolag, exklusive kraft- och råvarubolag.

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon 08-787 80 00
Fax 08-24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se